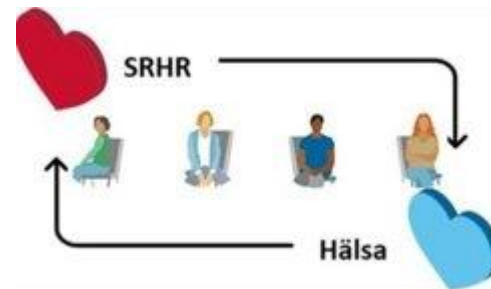

Sexuell hälsa-grupp

Södra Älvsborg

12 december 2024

Agenda

- Presentationsrunda med senaste nytt från deltagarna
- Statistik, Smittskydd
- WAD på Högskolan i Borås
- Nytt material från Socialstyrelsen, Samtal om sexuell hälsa
- Aktuellt från Kunskapscentrum för sexuell hälsa
- Övrigt och avslut

Runda

- Namn och verksamhet
- Senaste nytt
- Medskick

Senaste nytt från Smittskydd STI-statistik

WAD på Högskolan i Borås

Nytt stödmaterial från Socialstyrelsen

Samtala om sexuell hälsa

Samtalsstöd, metodbeskrivning och checklista

- [Samtala om sexuell hälsa](#)
- [Bilaga: Metodbeskrivning och kunskapsunderlag](#)
- [Bilaga: Stärk den sexuella hälsan – en checklista för dig som är chef i primärvården](#)

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	5
Sexuell hälsa är en del av den allmänna hälsan	5
Ställ, ta emot, hantera och hänvisa frågor	5
Utmaningar för en mer jämlik och personcentrerad vård	5
Ett samtalsstöd om sexuell hälsa	6
Människans sexualitet är varierad.....	6
Innehåll och upplägg.....	7
Uppmärksamma sexuell hälsa i primärvården	8
Bryt den ömsesidiga tystnaden	8
Effektivisera och spara tid.....	9
Tre skäl att samtala om sexuell hälsa i primärvården	11
Sexuell ohälsa kan avslöja sjukdomar och andra problem	12
Sjukdom och andra tillstånd kan medföra sexuell ohälsa	13
Behandlingar kan påverka den sexuella hälsan negativt	14
Samtala om sexuell hälsa i patientmötet.....	15
Ställ frågor.....	15
Ta emot och hantera frågor	17
Hänvisa	21
En jämlik och personcentrad vård för sexuell hälsa	22
Referenser.....	23

Människans sexualitet är varierad

Utgå från att du inte kan veta något om din patients sexualitet om ni inte har samtalat om den, eftersom det finns många normer och förväntningar som kan forma våra antaganden. Ett exempel är normen om att kärlek och sexualitet hör samman med tvåsamhet, fastän många har flersamma relationer på olika sätt. Olika sexuella läggningar, som heterosexualitet, bisexualitet och homosexualitet, är en del av den mångfald som utmärker den mänskliga sexualiteten. Men det finns också andra dimensioner eller variationer att ta hänsyn till, exempelvis:

- Sexuell praktik förknippas ofta med ett genitalt fokus, men så är det inte alltid för alla.
- Asexualitet kan beskrivas som att inte känna sexuell attraktion eller att inte vilja inkludera andra personer i sin sexuella praktik.
- Fetischism kan beskrivas som att sexuella känslor och begär förknippas med en specifik sak, som ett föremål, ett material eller en kroppsdel som inte brukar räknas som sexuell enligt samhällets normer kring sexualitet.
- Praktiker som hör ihop med frivillig maktförskjutning eller njutningsfull smärta ryms under BDSM-begreppets paraply och ska inte förväxlas med våld, övergrepp eller ofrivillig smärta i samband med sex. BDSM är en akronym som står för Bondage/Discipline, Dominance/Submission, Sadism/Masochism.

Att låta patienten själv definiera sin sexualitet och könsidentitet är ett uttryck för grundläggande respekt av individens autonomi. Ett konkret exempel på detta är att respektera det pronomen som patienten använder om sig själv, när du för journal.

Ta emot och hantera frågor

Frågor kopplade till sexuell hälsa kan ställas av patienten i olika situationer, tre typiska är:

- När patientens sökorsak är ett sexuellt problem. Då kan du vara beredd på ämnet redan före mötet, och kan eventuellt förbereda dig på frågor.
- När sexuell hälsa kommer upp som en viktig fråga för patienten när du tar anamnes eller samtalar om patientens besvär.
- När patienten tar upp en fråga om sexuell hälsa i en situation som du upplever som oväntad. Att frågan ställs till synes utan sammanhang kan bero på att patienten upplever att det är svårt eller jobbigt att ta upp ämnet. Samtidigt kan det vara ett tecken på att patienten känner förtroende för dig.

Genom att ta emot frågor om sexuell hälsa på ett aktivt sätt, visar du patienten att ämnet är möjligt och tillåtet att samtala om. Ett aktivt sätt att ta emot en fråga är att validera den.

Utbildning i samtalsmetodik för primärvården

Karolinska Institutet, KI, erbjuder utbildningen Samtala om Sexuell hälsa i primärvården som utgår från vårt nya samtalsstöd.

Målgruppen för kursen är allmänspecialister, läkare och sjuksköterskor i primärvården.

Läsa mer på KI:s webbplats:

[Uppdragsutbildningar inom sexuell, reproduktiv och perinatal hälsa](#)

Aktuellt KSH

- Lust- och njutningsorienterad kondområdgivning 15 januari
[Anmälningsslänk LONK](#)
- Folkhälsomyndigheten: Implementeringskonferens av SRHR strategi och handlingsplan, 22 januari 2025 [Inbjudan \(vgregion.se\)](#)

Sex på arbetstid: <https://sexpaarbetstid.podbean.com/>

[#84 Adoption och SRHR](#)

[#85 Bisexuellas hälsa](#)

[#86 Prata med små barn om sexualitet](#)

[#87 Strypsex: BDSM, unga utövare och risker | Sex på arbetstid](#)

[#88 Strypsex: Forskning, sexualitetsnormer och behandling | Sex på arbetstid](#)

[#89 Strypsex och strypvåld: utifrån rättsläkarens perspektiv | Sex på arbetstid](#)

Tips

- **Utbildningsdagen** 250124, Sektionen för Venereologi och Genital Dermatologi (SVGD)
- Utbildningsdag i sexualmedicin, 28 mars [Inbjudan och program](#)
[Sexualmedicinskt centrum](#)

Övrigt?

Förslag på mötesdatum Sexuell hälsagruppen Södra Älvsborg våren 2025

- Tisdag 4 februari digitalt
- Måndag 28 april på plats/hybrid

Förslag: Regional sexuell hälsadag

- 10 oktober kl. 9 – 12

